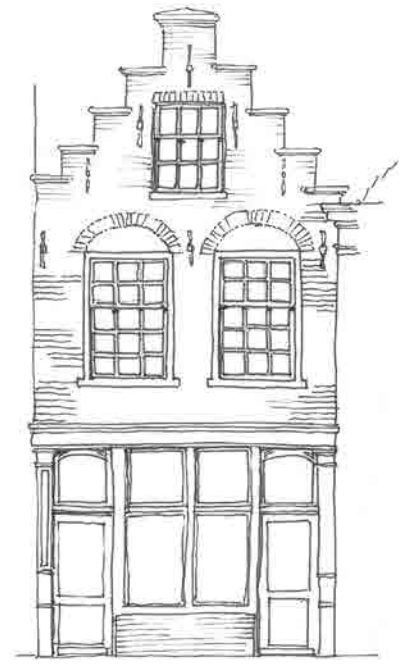

PAVILJOENGRACHT 133-133A

PAVILJOENGRACHT 133-133A
HUIDIGE TOESTANDPAVILJOENGRACHT 133-133A
PLAN WOM JANUARI 2020PAVILJOENGRACHT 133-133A
ALTERNATIEF VVDH FEBRUARI 2020

Studie historisch verantwoord ontwerp (beeld Scala architecten, Peter Drijver)

BOUWHISTORISCH ONDERZOEK

Startpunt voor renovatie, restauratie en reconstructie

Het bezwaar dat is ingediend tegen de opknappbeurt van de Paviljoensgracht 133 gaat niet om het opknappen zelf, maar de manier waarop dit gebeurt. In die zin is er een parallel met de panden aan de Gedempte Gracht. Inmiddels is er al zoveel gesloopt van de 17^e- en 18^e-eeuwse stad dat niet alleen de samenhang en massa ervan is verdwenen, maar bovendien de identiteit verloren lijkt te gaan. Bouwhistorisch onderzoek is onderzoek dat bouwgeschiedenis, bewoningsgeschiedenis en transformatie door de eeuwen heen afzet tegen aangetroffen bouwsporen en resten. Het levert een grote hoeveelheid feitenmateriaal dat in samenhang een duidelijk beeld schetst van wat gebouwen doorgemaakt hebben tot op de dag van vandaag. In de tijd van Cuypers bestond het vak restauratie nog niet, laat staan bouwhistorisch onderzoek. De verkregen expertise maakt de reconstructie van een vroegere staat gemakkelijker. Hoe eenvoudig zou het zijn om 'alles binnen de singels' verplicht van zo'n onderzoek te voorzien voordat een plan tot sloop, reconstructie of restauratie wordt vastgesteld?

EEN NIETIG SUCCESJE

Een vergunningfestival

Een horeca-ondernemer had een lichtlijn gemonteerd aan de dakrand van zijn (prima) restaurant aan de Grote Kerk, een rijksmonument. SOS Den Haag dacht dat dit tegen de regels was en maakte de gemeente erop attent. De ondernemer

werd gesommeerd het weg te halen maar vroeg niettemin een omgevingsvergunning aan. Die werd afgewezen door de Monumenten- en Welstandscommissie als niet passend en bovendien staat de Reclamenota geen lichtlijnen toe in de historische binnenstad. De vergunning-aanvraag werd afgewezen door het college van B en W en de ondernemer ging in beroep. De Adviescommissie Bezwaarschriften kon niet anders dan het advies van de Monumenten- en Welstandscommissie volgen en adviseerde het college om de afwijzing in stand te laten. Het college ging echter contrair. Het was van mening dat de zakelijke argumenten van de ondernemer ten aanzien van de zichtbaarheid van zijn restaurant belangrijker zijn. Het college gaf alsnog de vergunning. SOS Den Haag zag bij toeval de gepubliceerde vergunning en tekende beroep aan bij de rechtbank. Het college heeft zelfs geen andere monumentdeskundige gevraagd om een oordeel over de monumentwaarde. De rechtbank gaf SOS Den Haag gelijk en droeg het college op om haar besluit te herzien. Toch een mooi resultaat van een oorspronkelijk conflict. Inmiddels hebben ondernemer en SOS Den Haag enkele alternatieve verlichtingsplannen bedacht die ze komend jaar gezamenlijk willen laten realiseren. Wat speelt er over enige tijd aan de Plaats? Dit college moet duidelijk nog leren wat monumentwaarden zijn.

Peter Drijver, Werkgroep Levende Historie
levendehistorie@vriendenvandenhaag.nl